

Jornades Internacionals de Patrimoni del conflicte

Figueres 10, 11 i 12 de novembre de 2023
Auditori dels Caputxins i Castell de Sant Ferran

Ajuntament de Figueres

Figueres

Cultura

Fundació Solidaritat
UNIVERSITAT DE BARCELONA

EUROM
EUROPEAN
OBSERVATORY
ON MEMORIES

PROGRAMA

DIVENDRES, 10 DE NOVEMBRE

09:15 | BENVINGUDA I ACREDITACIONS

09:45 | PRESENTACIÓ INSTITUCIONAL

- Mariona Seguranyes (Regidora de cultura de Figueres)
- Representant UB (TBC)

10:15 | Parlament homenatge a Damià Abella

- Alfons Martínez
- Joan Carné

10:30 | PONÈNCIA MARC

- Jordi Guixé (EUROM)

De Catalunya a Europa. Models i estratègies de representació del conflicte.

11:15 | Coffee break

Ajuntament de Figueres

Figueres

Cultura

Fundació Solidaritat
UNIVERSITAT DE BARCELONA

EUROM
EUROPEAN
OBSERVATORY
ON MEMORIES

11:45 | TAULA RODONA: Museografia del conflicte a Catalunya

Presenta i modera: David González

- Miquel Aguirre (MUME)
- Cinta Farnós (COMEBE)
- Josep Font (Memorial Democràtic)

12:45 | COMUNICACIONS: Història i memòria del conflicte a Catalunya

Presenta: Oriol López

- 12:45 | Alfons Romero Dalmau

El Castell de Sant Ferran durant la Guerra Civil.

- 13:00 | Eduard Caballé Colom

Art i ocupació militar: els preparatius del servei de patrimoni franquista per a l'ofensiva de Catalunya (1938-1939).

- 13:15 | Miquel Serrano Jiménez

La recuperació dels búnquers de la "Organización Defensiva de los Pirineos" com a espais de memòria. Exemples de gestió i patrimonialització de les defenses militars franquistes a l'Empordà.

- 13:30 | Olmo Masa de Lucas

Memoria y localidad: las rutas de escape del Holocausto a través de los Pirineos leiridos.

- 13:45 | Tania González Cantera

Els deportats hospitalencs als camps nazis: de l'oblit a la vida quotidiana.

- 14:00 | DEBAT

- 14:30 | DINAR

16:30 | COMUNICACIONS: Espais i narratives per a la memòria del conflicte

Presenta: Ricard Conesa

Ajuntament de Figueres

Figueres

Cultura

Fundació Solidaritat
UNIVERSITAT DE BARCELONA

EUROM
EUROPEAN
OBSERVATORY
ON MEMORIES

16:30 | Jordi Barra Paniello

Projecte Executiu del futur Espai de Memòria Històrica i Democràtica de l'Església Vella de Sant Martí de Cerdanyola.

- 16:45 | Isabel Graupera Gargallo

La Ricarda. D'arquitectura d'exili a escenari de l'activisme cultural de l'antifranquisme.

- 17:00 | Quim Bonastra, Joan Deulofeu, Enrique Baeza

Com fer contramonuments. Com pensar la noció de memòria a través de la pràctica artística contemporània.

- 17:15 | Marta Salvador-Almela, Laia Encinar Prat, Jordi Arcos Pumarola

El rol dels espais de memòria històrica en la construcció d'una cultura de pau entre residents russos i ucraïnesos a Catalunya.

- 17:30 | Tania González Cantera

La vandalización del patrimonio de la Guerra Civil y la postguerra en Bizkaia: ¿reivindicación política o damnatio memoriae?

- 17:45 | Miquel Úbeda, Eduard Ballesté, Juan Manuel Solís

Mnemoesferes al barri de la Mariola de Lleida: Memòries col·lectives i experiències afectives com a patrimoni immaterial d'un barri estigmatitzat. -

18:00 | Jordi Barra Paniello

L'enterrador. Trobada amb el passat conflictiu a través del teatre.

- 18:15 | Oriol Riart

Treball fotogràfic itinerari d'una memòria enfrontada.

- 18:30 | DEBAT

19:00 | Cocktail i Cloenda

Ajuntament de Figueres

Figueres Cultura

Fundació Solidaritat
UNIVERSITAT DE BARCELONA

EUROM
EUROPEAN
OBSERVATORY
ON MEMORIES

DISSABTE, 11 DE NOVEMBRE

09:30 | COMUNICACIONS: Perspectives internacionals del patrimoni del conflicte

Presenta: Antoni Rojas

- 09:30 | Chiara Nencioni

Srebrenica Ciudad de Esperanza: la recuperación del genocidio a través del turismo.

- 09:45 | Lucciana Rocchi

El campo de concentración de Roccatederighi: una historia singular. Entre el olvido y el descubrimiento tardío.

10:00 | Marianna Bucchioni

Patrimoni de la Resistència als Alps Occidentals (Piemont). El cas de la Val Sangone.

- 10:15 | Miguel de Toro Muñoz

Iniciativas locales para la recuperación de los espacios de memoria: Erinnerungsort Topf & Söhne, entre la negación y el recuerdo.

- 10:30 | Daniela Morales Fredes, Magdalena Novoa Echaurren

Sitios de memoria y violencia de género. El caso del sitio de memoria Matanza de Mulchén: Fundo Carmen y Maitenes a 50 años del Golpe de Estado en Chile.

- 10:45 | Carlos Vitrián Barea

Villas cicatriz en Italia. Identificación e inventario de los núcleos italianos en ruinas desde la II Guerra Mundial.

11:00 | Viviana Bravo Botta

Ecos disonantes del golpe militar en Chile.

- 11:15 | DEBAT

Ajuntament de Figueres

Figueres Cultura

Fundació Solidaritat
UNIVERSITAT DE BARCELONA

EUROM
EUROPEAN
OBSERVATORY
ON MEMORIES

-

12:00 | Coffee break

12:30 | PANELL: La projecció patrimonial dels camps de concentració

Presenta i modera: Jordi Guixé

- 12:30: Céline Sala-Pons (Memorial de Rivesaltes)
- 13:00: Patricia Prieto (Dachau Memorial)
- 13:30: Christian Dürr (Mauthausen Memorial) - 14:00: debat obert

14:30 | DINAR

16:30 | PANELL: El tractament del conflicte a l'educació reglada. El cas del

Grup de Treball

“Exili, Deportació i Holocaust” de l'Alt Empordà

Presenta i modera: Maria Ojuel

- Anna Pibernat (INS Alexandre Deulofeu | Figueres)
- Àngela Castaño (INS Ramon Muntaner | Figueres)
- Toni Garcia (Fundador del Grup de Treball)
- Àlex Saez (Estudiant INS Alexandre Deulofeu | Figueres)
- Maria Rodeja Parada i Iona McIntosh Yuste (Estudiants INS Ramon Muntaner | Figueres)

Ajuntament de Figueres

Figueres Cultura

Fundació Solidaritat
UNIVERSITAT DE BARCELONA

EUROM
EUROPEAN
OBSERVATORY
ON MEMORIES

18:00 | Coffee break

18:30 | COMUNICACIONS: Didàctica del conflicte

Presenta: Myriam González Sanz

- 18:30 | Laura Jiménez, Gemma Sebares

Recreació històrica de la Guerra Civil Espanyola. Patrimoni i formació del professorat.

- 18:45 | Ann Wilson-Daily, Maria Feliu-Torruella

Tallers didàctics a l'entorn de la Guerra Civil Espanyola.

- 19:00 | Esther López Barceló, Joan Salazar Bonet

Sant Miquel dels Reis, entre el desafiament i l'oportunitat: L'Aula didàctica de memòria democràtica.

- 19:15 | Axel Baiget Morrerres, Victor Ferreira Villalonga, Sònia Mañé Orozco

1936-1939, el tractament del conflicte a l'educació pública de Catalunya des de la memòria democràtica. El grup Guerra Civil i exili dels Camps i Entorns d'Aprenentatge del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

- 19:30 | Mariona Massip

"Qui vol l'estàtua?" El patrimoni del conflicte a l'aula: reptes i pràctica reflexiva des de l'aula de 3r d'ESO.

19:45 | Antoni Santisteban, Neus González-Monfort Per què van marxar?

- 20:00 | DEBAT

- 20:30 | Cocktail i cloenda

Ajuntament de Figueres

Figueres Cultura

Fundació Solidaritat
UNIVERSITAT DE BARCELONA

EUROM
EUROPEAN
OBSERVATORY
ON MEMORIES

DIUMENGE, 12 DE NOVEMBRE

09:30 | COMUNICACIONS: Refugis antiaeris i noves estratègies patrimonials

Presenta: Laia Gallego Vila

- 09:30 | Rafel Sospedra, Paula Jardón, Jaume Franc

Museografia de refugis antiaeris. El cas de Santa Coloma de Gramenet.

- 09:45 | Fco. Javier Cortés Nadal

El refugi antiaeri del Museu Bíblic Tarraconense (MBT). Una eina per a treballar i commemorar els Drets Humans.

- 10:00 | Ana Laura Bertero Mastrangelo

El aparecer de un patrimonio oculto: el caso de los refugios antiaéreos de Barcelona.

- 10:15 | Emilio Marx, Ginebra Raventós, Edgardo Gómez

Estratègies per a la inclusió de l'espai acústic en la digitalització del patrimoni cultural. Cas d'estudi: els refugis antiaeris de la Guerra Civil a la ciutat de Barcelona.

- 10:30 | David Íñiguez, David Gesalí

El Centre d'Interpretació de la Guerra Aèria i l'Aviació Republicana (CIARGA) a Santa Margarida i Els Monjos.

- 10:45 | Francesc Xavier Hernández Cardona, Júlia Castell

Hospital del Molar. Un cas de museografía social.

- 11:00 | DEBAT

11:30 | Coffee break

Ajuntament de Figueres

Figueres

Cultura

Fundació Solidaritat
UNIVERSITAT DE BARCELONA

EUROM
EUROPEAN
OBSERVATORY
ON MEMORIES

12:00 | COMUNICACIONS: Nous apropaments a l'estudi dels espais de memòria del conflicte

Presenta: David Íñiguez

- 12:00 | Esther López Barceló, Joan Salazar Bonet

Sant Miquel dels Reis: Una presó franquista "esborrada".

- 12:15 | Jordi Algué, Marta Simó

Son les Stolpersteine a Catalunya una font de patrimoni del conflicte?

- 12:30 | Xavier Rubio-Campillo, Tania González Cantera, Lourdes Prades

Explorant el paisatge de la memòria a través de les Humanitats Digitals: els internacionals a la batalla de l'Ebre (1938).

- 12:45 | Giulio Roberto Bartuli

Aplicación de nuevos métodos de análisis para el estudio de la alimentación en el sistema defensivo republicano de El Cinglo Alt.

- 13:00 | DEBAT

13:30 | DINAR (visita guiada TBC)

15:30 | COMUNICACIONS: Arqueologia del conflicte i la repressió

Presenta: Tania González Cantera

- 15:30 | Marc Bouzas, Lluís Palahí, Jordi Vivo

La vila medieval de Roses i la Ciutadella. Afectació del conflicte a la configuració i reconversió d'un espai urbà.

- 15:45 | Pablo Carrasco Gómez

La memoria de los conflictos: Investigación y prospección arqueológica del campo de batalla de Ordal 1813.

Ajuntament de Figueres

Figueres

Cultura

Fundació Solidaritat
UNIVERSITAT DE BARCELONA

EUROM
EUROPEAN
OBSERVATORY
ON MEMORIES

- 16:00 | Gorka Martín Etxebarria

Batalla del Toix: 1874-2024. Arqueologia i socialització d'un camp de batalla de la darrera guerra carlina.

- 16:15 | Jordi Ramos Ruiz, Laia Gallego Vila, Queralt Solé i Barjau La Fàbrica de Cloratita de Flix. Com intervenir des de l'arqueologia contemporània en una fàbrica d'explosius.

- 16:30 | Laia Gallego Vila, Eulàlia Díaz Ramoneda, Noelia Rolando Rico

El Cinglo Alt: Projecte de recerca i intervenció arqueològica al Front del Pallars (2019-2021).

- 16:45 | Lorena Maeso Blanco

La memòria dels objectes. El llegat material dels escenaris de conflicte; el cas de les fosses comunes.

- 17:00 | Cesc Busquets

La localització d'espais de repressió i fosses comunes de la Guerra Civil a través de l'arqueologia. El cas del llevant mallorquí.

- 17:15 | DEBAT

17:45 | CLOENDA

Direcció

- Dr. Alfons Martínez Puig
- Dr. David González Vázquez
- Dr. Jordi Guixé Corominas

Ajuntament de Figueres

Figueres

Cultura

Fundació Solidaritat
UNIVERSITAT DE BARCELONA

EUROM
EUROPEAN
OBSERVATORY
ON MEMORIES

Comitè organitzador

- Sra. Andrea Carrera Brugués
- Sra. Àngela Castaño Muñoz
- Sra. Anna Pibernat López
- Sr. Antoni Rojas Rabaneda
- Dr. David Iñiguez Gracia
- Sra. Fernanda Zanuzzi
- Sr. Joan Carné Cabré
- Dr. Juan Manuel Alfaro Gil
- Dra. Laia Encinar Prat -
- Dra. Laia Gallego Vila
- Sr. Miquel Serrano Jiménez
- Dra. Myriam González Sanz
- Sr. Oriol López Badell
- Dr. Rafel Sospedra Roca
- Sra. Silvia Grau Parramon
- Sra. Tania González Cantera

Comitè Científic

- Dra. Anna Maria Puig Griessenberger
 - Dr. Arturo Colorado Castellary
 - Excmo. Sr. Carlos Díaz Capmany
 - Dra. Celeste Muñoz Martínez
 - Dra. Céline Sala-Pons
 - Dr. Christian Dürr
 - Dra. Mª Dolors Vidal Caselles
 - Dr. Miguel Ángel Pallarés Jiménez
 - Dr. Francesc Xavier Hernández Cardona
 - Dra. Gemma Domènech Casadevall
 - Sra. Iratxe Momoitio Astorkia
 - Dr. Jordi Arcos Pumarola
-
- Dra. Luciana Rocchi
 - Dra. Maria Feliu Torruella

- Dr. Maximiliano Fuentes Codera
- Dra. Núria Ricart Ulldemolins
- Dra. Mª Pilar Rivero Gracia
- Dr. Ricard Conesa Sánchez
- Dra. Saida Palou Rubio
- Dr. Xavier Rubio Campillo

Inscripcions

Les inscripcions són gratuïtes i han de realitzar-se en línia, a través del següent enllaç:
<http://icrpc.cat/cat/seminaris/i-jornades-internacionals-sobre-patrimonidelconflicte.html>

El període d'inscripció es tancarà el dia 8 de novembre.

En cas de superar el límit d'aforament, les inscripcions s'admetran per ordre d'arribada.

L'assistència a les jornades dona dret a l'alumnat dels estudis de la Facultat de Lletres de la UdG a acreditar un crèdit de lliure elecció.

Informació i consultes

observatori.memories@ub.edu

Ajuntament de Figueres

Figueres

Cultura

Fundació Solidaritat
UNIVERSITAT DE BARCELONA

EUROM
EUROPEAN
OBSERVATORY
ON MEMORIES

-

ORGANITZA

- Ajuntament de Figueres
- Observatori Europeu de Memòries de la Fundació Solidaritat UB

Col·labora

- ARGOS (UNIZAR)
- Càtedra Walter Benjamin, Memòria i Exili (CWB – UdG)
- Consorci del Castell de Sant Ferran
- Didàctica del Patrimoni (DIDPATRI – UB)
- Fortaleses Catalanes
- Grup de Treball Exili Deportació i Holocaust Alt Empordà
- Institut Català de Recerca en Patrimoni Cultural (ICRPC)
- Institut d'Estudis Empordanesos (IEE)
- Istituto Storico Grossetano della Resistenza e dell'Età Contemporanea (ISGREC)
- Laboratori Multidisciplinar de Recerca en Turisme (LMRT – UdG)
- Mauthausen Memorial
- Mémorial du Camp de Rivesaltes
- Museo de la Paz de Gernika
- Museu Memorial de l'Exili (MUME)
- Turisme, Cultura i Territori | TURCIT (CETT – UB)

-

Ajuntament de Figueres

Figueres Cultura

Fundació Solidaritat
UNIVERSITAT DE BARCELONA

EUROM
EUROPEAN
OBSERVATORY
ON MEMORIES

ICRPC^R
Institut Català de Recerca
en Patrimoni Cultural

CERCA
Centres de Recerca
de Catalunya

GRUP DE RECERCA
DIDPATRI
DIDÀCTICA
I PATRIMONI UNIVERSITAT DE
BARCELONA

CONSORCI
CASTELL SANT FERRAN
Figueres

Institut d'Estudis
Empordanesos

CWB
Càtedra Walter Benjamin,
Memòria i Exili

Universitat
de Girona

mémorial
du camp de rivesaltes

MAUTHAUSEN
MEMORIAL | KZ-GEDENKSTÄTTE

MUM/E
Museu Memorial
de l'Exili

ARGOS
Grupo de investigación

ISGREC
Istituto Storico Grossetano
della Resistenza
e dell'Era Contemporanea

GemikakoBakearen Museo
Fundazioa
Fundación Museo De La Paz De Gemika

Ajuntament de Figueres

Figueres Cultura

Fundació Solidaritat
UNIVERSITAT DE BARCELONA

EUROM
EUROPEAN
OBSERVATORY
ON MEMORIES

